

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Mevrouw mr. drs. E.N.A.J. Schreinemacher
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00

fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl

internet www.eerstekamer.nl

datum 19 juni 2024

betreft *Voorstel voor een Besluit van Raad aangaande het standpunt van de EU in het gemengde comité CETA voor aanvullende voorschriften bij de beslechting van investeringsgeschillen*

ons kenmerk 175387U

Geachte mevrouw Schreinemacher,

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) hebben kennisgenomen van het voorstel van de Europese Commissie voor een Besluit van Raad aangaande het standpunt van de EU in het gemengde comité CETA voor aanvullende voorschriften bij de beslechting van investeringsgeschillen.¹ De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA** en **Partij voor de Dieren** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de SP-fractie sluiten zich aan bij de vragen van beide fracties.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben een vraag over het mandaat en de bevoegdheden van het Gemengd Comité, in het licht van de stagnatie in het ratificatieproces van Brede Economische en Handelsovereenkomst tussen Canada en de Europese Unie (CETA). De Franse Senaat heeft bijvoorbeeld op 21 maart 2024 CETA verworpen. Het handelsgedeelte van CETA wordt voorlopig toegepast sinds 21 september 2017. Naast Frankrijk moet ratificatie nog plaatsvinden door België, Bulgarije, Cyprus, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Polen en Slovenië. Dit is een substantieel aantal landen, wat de vraag rechtvaardigt naar de toekomst van CETA. Wat is eigenlijk de betekenis van "voorlopig" in deze situatie? Hoe lang kan het "voorlopig" duren?

Het voorliggende besluit betreft bovendien de omgang met "investeringsgeschillen". Ongeacht de inhoud van het voorgestelde besluit, waarop door de regering nog een appreciatie gegeven zal worden, hebben deze leden de vraag waarom het Gemengd Comité vooruitloopt op mogelijke investeringsgeschillen, het onderdeel waarvoor ratificatie noodzakelijk is en dat dus ook nog niet in werking is getreden. Over de inwerkingtreding van het voorstel voor een besluit lezen zij: "Dit besluit wordt bekendgemaakt. Het treedt in werking op de datum van inwerkingtreding van afdeling F (Beslechting van investeringsgeschillen tussen investeerders en staten) van hoofdstuk acht (Investerings) van de overeenkomst, onder voorbehoud van de uitwisseling, langs diplomatieke

¹ 'Voorstel voor een Besluit van de Raad betreffende het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen in het Gemengd Comité voor de CETA dat is ingesteld in het kader van de Brede Economische en Handelsovereenkomst (CETA) tussen Canada, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds, met betrekking tot de vaststelling van een besluit houdende aanvullende voorschriften voor versnelde procedures voor de beslechting van investeringsgeschillen tussen investeerders en staten, met name voor natuurlijke personen en kleine en middelgrote ondernemingen' COM(2024)178. Zie ook dossier E240015 op www.europapoort.nl.

datum 19 juni 2024

ons kenmerk 175387U

blad 2

weg, van schriftelijke kennisgevingen tussen de Partijen waarin zij verklaren dat aan hun respectieve interne vereisten is voldaan en dat hun respectieve interne procedures zijn voltooid." Wordt hiermee het algehele ratificatieproces van CETA bedoeld, of wordt hiermee een ander proces van het voldoen aan interne vereisten bedoeld? Kortom, wat is eigenlijk de materiële betekenis van dit besluit zolang er geen volledige ratificatie heeft plaatsgevonden? Kunt u bevestigen dat er nog geen mechanismen actief zijn in het kader van CETA ten behoeve van de beslechting van investeringsgeschillen? Zo niet, wat is er al gebeurd en wat is de juridische basis voor eventuele besluiten in dit verband? Kunt u in detail toelichten wat de stand van zaken is ten aanzien van het geschillenbeslechtingsmechanisme, zo vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

De leden van de PvdD-fractie vragen of u kunt aangeven wat voor CETA de gevolgen zijn van de afwijzing door de Franse senaat, en wat is het nu te volgen tijdspad rond (al dan niet) implementatie? Is het waar dat CETA in slechts zeventien parlementen in de EU is goedgekeurd maar desalniettemin al goeddeels inwerking is getreden? Met welke legitimatie en hoe lang kan de voorlopige inwerkingtreding standhouden zonder ratificatie van alle lidstaten? Kunt u in handelsstromen en in geldbedragen aangeven wat de effecten van de inwerkingtreding in de afgelopen vijf jaren geweest zijn?

Klopt het dat 95% van het verdrag al inwerking getreden is en dat de waarde van de handelsstromen aanzienlijk meer gestegen is dan de kwantiteit van de handelsstromen, die daarbij sterk is achtergebleven?²

De leden van de PvdD-fractie vragen vervolgens of u kunt aangeven wat de gevolgen zijn voor Nederlandse en Europese boeren wanneer hun producten aan strengere eisen moeten voldoen dan de eisen die gelden voor import van soortgelijke producten uit Canada. Kunt u verder aangeven of het klopt dat er geen spiegelclausule in CETA is opgenomen die Canadese exporteurs verplicht aan Europese standaarden te voldoen, bijvoorbeeld waar het gaat om de administratie van antibioticagebruik in de veehouderij?

Kent u het onderzoek van het Veblen instituut dat constateert dat de eerste jaren van implementatie van CETA vooral negatieve gevolgen heeft gehad voor het klimaat?³ Deelt u die conclusies? Zo nee, waarom niet, en zo ja, welke consequenties verbindt u daaraan?

Er leven nog steeds grote zorgen over de neutraliteit en onafhankelijkheid van het Investment Court System (ICS) in procedures tussen multinationals en overheden. Deelt u die zorgen of kunt u ze overtuigend wegnemen, met name op het gebied van milieu- en klimaateffecten, zo vragen de leden van de PvdD-fractie.

² Le Monde, 'All you need to know about CETA, the controversial EU-Canada trade agreement', 21 maart 2024, https://www.lemonde.fr/en/les-decodeurs/article/2024/03/21/all-you-need-to-know-about-ceta-the-controversial-eu-canada-trade-agreement_6639822_8.html.

³ Veblen Institute, 'Assessment after 6 years of provisional application of the CETA: a mixed picture for trade but clearly negative for the environment', 11 januari 2024, <https://www.veblen-institute.org/Assessment-after-6-years-of-provisional-application-of-the-CETA-a-mixed-picture.html>.

datum 19 juni 2024

ons kenmerk 175387U

blad 3

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Koen Petersen

Voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en
Ontwikkelingssamenwerking